

BALTİK DEVLETLERİ ENDİŞE İÇİNDE!

Sovyet donanmasının Riga önüne geldiği ve Almanların Baltıkta işgal hareketine hazırlandıkları bildirilmektedir

Polonyanın veniden teşkili ve Sovyetlerle Almanyaya kalacak kısımları tesbit için askerî hey'etler teşkil ediliyor Almanlar birkaç şehri Sovyetlere verdiler Papanın yeni bir sulh teşebbüsünden bahsediliyor, fakat, İngiltere sonuna kadar harp etmekten vazgeçmeyeceğini bildiriyor

Hitler'in nutkundan sonra vaziyet

Balkanlar, Karadeniz ve şarkî Akdeniz emniyeti ve muharebenin istikbali

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

Ötedenberi müdafaa ettiğimiz nokta nazarı, muhakeme, mantık ve politika yolu ile harbin Balkanlara, cenubu şarkî Avrupasına, Karadeniz ve şarkî Akdenize sirayet etmeyeceğidir. Çünkü yazımızda dahi Romanyanın Alman orduları karşısındaki vaziyetini tahlil ederken, Almanyanın Balkanlara imkân yerine şark ve cenubunun emniyetini tesis etmeyi menfaatine daha uygun bulacağını daha galip bir ihtimal halinde göstermiştik.

Bir taraftan Sovyet ordularının Macar hududuna kadar Romanyanın şimal hududlarında bir sed teşkil etmesi, diğer taraftan Hitlerin dün Danzigde söylediği nutuk vaziyeti bugün için daha ziyade aydınlatmaya yardım etmiştir. Herşeyden önce Sovyetlerin son Avrupa hadiseleri karşısındaki siyasi tutumları Berlin ile Moskova arasında dünyanın paylaşılması yolunda gizli bir mukavele imzalandığı yolundaki haberleri fiilen tekip etmiştir.

Her vakit ifadeye çalıştığımız gibi Sovyet Rusya kendi menfaatlerini, Sovyet Rusyanın garp hudutları boyundaki ve Baltıktan başlayan Karadeniz, hatî şarkî Akdenize ve Balkanlara inen haldeki ve istikbaldeki emniyetini asla tesadüfe terk etmiş değildir. Bu tecelli, Balkanlardaki ve Karadenizde şarkî Akdenizdeki statükonun muhafazası bakımından çok ümit verici bir netice olmuştur.

Hitlerin dünki nutkunda bilhassa cenupdaki hudutlarının kat'i mahiyette tesbit edildiğini söylemesi de arzun bu muntakası üzerindeki sulhun idame ve muhafazası bakımından vaziyeti çok aydınlatmaya yarar olmuştur.

Şimdiki halde, İngiltere ve Fransanın Polonya harbi münasebetiyle cereyan eden vukuat üzerinde siyasetinde bir değişiklik yapmayacağını henüz resmi bir beyan olmamakla beraber gazeteleri ve ajansları vasıtasıyla ifade etmesi de harbin Balkanlarda, Ak ve Karadenizlerde herhangi bir ihtilâl yapmasına fırsat kalmayacağını göstermektedir.

Herhangi akla gelmedik, hesap harici bir sürprizle karşılaşılmağında takdirde Avrupa'da cereyan etmekte bulunan muharebede Sovyet Rusya, Romanya, Macaristan, Yugoslavya, Bulgaristan, Yunanistan müsellâh bîtarafklarını muhafaza edecekler, ıktisadi kalkınmalarını ve milletlerinin refahını ıktisat ve ıktisat yoluyla mesallerine devam fırsatını bulmuş olacaktırlar, demektir.

Türkiyeye gelince, esasen biz Başvekilimizin de ifade ettiği gibi, harp haricindeyiz ve harbin memleketimize buluşmaması için muktazi tedbirleri dikkat ve teyakkuzla takip ediyoruz. Balkanlarda, Ak ve Karadenizlerde mahfuz olan sulh elbetteki, Türkiyeye (Devamı 3 üncü sahifede)

Molotof Estonya'nın Moskova elçisiyle mühim bir görüşme yaptı

Paris 20 (A.A.)— Tass ajansının bir tebliğinde Estonya, bir Polonya tahtelbahirinin Tallinden kaçmasına müsaade etmekte itham edilmektedir. Tebliğ nesredilinceye kadar Sovyetler, hiçbir protestoda bulunmamışlardır. Estonya müessesileri, Estonyanın bîtaraflığına her zaman riayet etmiş olduğunu ve etmeye devam edeceğini beyan etmektedirler.

Estonya muhafızlarından birini öldürüp birkaçını da yaraladıktan sonra tevkif edilmiş olan bu tahtelbahir mürettebatının verdiği sözü tutmayarak kaçmasından dolayı Estonyaya hiçbir kaba hat yükletilemez.

Kaçan tahtelbahirin içinde ancak beş altı tane torpil vardı. Bu gibi hadiselerin tekrarı etmemesi için tedbirler alınmıştır.

Estonya, Letonya ve Finlandiyanın müessesileri bu mesele hakkında fikir teatisinde bulunmaktadırlar. Diplomatik mahfellerde tebliğin Sovyetlerin Baltık filosu kumandanının bu denizde saklanmış olan tahtelbahirlerin muhtemel bir hareketine karşı tedbir (Devamı 3 üncü sahifede)

Parisin tenha sokaklarında gaz maskeleriyle dolaşanlar

Leh - Rumen hududu Sovyetlerle Rumenler arasında yapılacak

Macar hududuna gelen Sovyet kıtaları piştarlardır

Cernauti 20 (A.A.)— Bir Romen miralayının riyasetinde askeri bir Romen heyeti dün Zaleczykiye gelmiştir. Heyet, Leh - Romen hududunu işgal eden Sovyet kıtalarıyla temasa geçecek ve hududu sarîh bir surette tahdit edecektir. Sovyet kıtaları henüz Kut'yı işgal

etmemişlerdir. Sovyet kumandanının Romanyaya geçen mülteci Polonyalıları müşkülât göstermeyeceği öğrenilmiştir. Sovyet kıtalarının işgali altında olan arazide bile sivil mülteci Polonyalıların Romanyaya geçmelerine müsaade edilmektedir.

Budapeşte 20 (A.A.)— Dolanış bir habere göre Sovyet kıtaları Macar hududuna yaklaşmaktadır. Yalnız Sovyet piştarlarının hududa gelmiş olabilecekleri iyi haber alan mahfellerde söylenmektedir. Henüz hiçbir resmi temas vukubulmamıştır.

Sovyet süvarileri ve tankları Lemberge girdi

Moskova 20 (A.A.)— Tass: Kızıldunun büyük erkânıharbiye heyeti bildiriyor: 19 eylülde Kızıldoru kuvvetleri Leh kıtalarını tazyike devam ederken aşkama doğru şimalde garbî beyaz Rusyada iki saat sü-

ren bir muharebeden sonra Bielostok'un 50 kilometre şarkında Vilno ve Welinaberstewitsa'yı, Brestlitovsk'un 40 kilometre şimalinde Prujany ve Kobrin'i, cenupta, garbî Ukranyada Vladim (Diğer Telgraflar 3 üncü Sayfamızdadır)

mir, Wolynski, Bug üzerinde kâin Sokal, Brody, Bobrka, Rogatin ve Dılina'yı işgal etmişlerdir. Sovyet süvarileri ile tankları Lwow'un şimali şarkî ve cenup mahallelerine girmişlerdir.

Asker Gözile Cepheler

Lehistanda muharebe bitti, fakat

Lehistandan sonra ne olacak?

Lehistanda muharebelere artık nihayet bulmuş nazarile bakabiliyoruz. Varşovanın, Lembergin müdafaa ve cephenin dağılık ak-

samında bazı cüzütamların tutunmak istemeleri askeri bakımdan artık bir kıymet ifade etmez. Leh (Devamı 3 üncü sahifede)

KISACA

Taklitlerden sakının

Son Telgraf, İstanbul'un en çok satılan ve okunan akşam gazetesidir. İntişar saati de yılların tecrübesinden sonra tesbit edilmiştir. Bir arkadaşım: — Sizden sonra daha yeni havadis veren gazete yok.. Fakat, çıkarlar var..

Dedi. Cevap verdim:

— Son Telgraf ajansın sonunu ve bütün Avrupa radyolarının gündüz servis saatlerini aldıktan sonra çıkıyor. İntişarından aşkama dokuz buçuğuna kadar ne mühim ajans servisi; ne de Paris, Londra, Moskova, Roma gibi radyo istasyonlarının havadis nesriyatı yoktur. Bunun için Son Telgraf, gündüzün bütün mühim havadislerini almış olarak çıkıyor..

Ve, ilâve ettim:

— Sel gider, kum kalır.. Taklitlerinden sakının! **

RADYODAN ALDIĞIMIZ HABERLER

Yeni Polonya nasıl teşekkül edecek

Berlin 20 (Radyo) — Yeni Polonyanın tarzı teşekkülü Sovyet Rusya ile Almanyaya arasında kararlaştırılacaktır. Hafta içinde iki tarafın heyetleri teşekkül edip müzakereye başlayacaklardır.

Almanya bayram yapıyor
Berlin 19 (Radyo) — Hitler, dün akşam Danzig'den buraya gelmiştir. Polonya harbinin zaferi nihayet bulmuş olması üzerine bütün Alman şehirlerinde büyük şenlikler yapılmaktadır.

Bugün Berlinin muhtelif yerlerinde halk hatırları kürsilere çıkarak, Polonya zaferini tes'it eden nutuklar söylemişler ve Hitler'in Alman milletine vadini yerine getirmiş olduğunu bildiren cümleler çılgınca alkışlarla karşılanmışlardır.

Danzigde Nazi partisi lideri Förster radyo ile nesredilen uzun

bir nutuk söylemiş ve halk tarafından nümâyîşi andırır tezahüratla alkışlanmıştır. Förster'den sonra diğer hatırlar da aynı hararetle nutuklar söylemişlerdir.

YAKINDA

Son Telgraf sütunlarında bulacağımız romanlar

FIRTINA KAPTAN
Hamidiyenin maceraları

Yazan: RAHİM YAGİZ

MEHMECDİK GEÇİYOR

Millî Roman: İskender Fahreddin

Meveud romanlarımız ve tefrikalarımız nihayet buldukuğa sıra ile diğer tefrikalarımızı da nesre başlayacağız. Bu eserler mevsimin en kudretli eserleridir.

Harp bütün şiddetle devam edecek

Hitler'in nutku Bükreş ve Belgradda iyi karşılandı

Londra harbin sonuna kadar devam edeceğini, Başvekilin bugün bunu bilhassa tebarüz ettireceğini ifade ediyor

Papanın yeni bir sulh teklifi ümidi var

Bükreş 20 (Hususî)— Hitlerin Danzigdeki nutku ve cenup hudutları hakkındaki teminatı Bükreş, Peşte ve Belgradda müsait tesirler hasıl etmiştir. Bu sabah intişar eden gazeteler nutkun bu cümlelerini tebarüz ettirmektedirler.

Londra 20 (Radyo)— Hitlerin nutku vaziyette hiçbir değişiklik husule getirmiş değildir. Gazeteler harbin bütün dehşetle devam edeceğini, Hitler rejimi değişmedikçe muharebenin durmayacağını ısrarla kaydetmektedirler. Deyli Ekspres nazarın Başvekil Chamberlain de bugün avam kamarasında

hem son siyasi vekayili izah edecek, hem de Hitlerin nutkuna cevap verecektir. İngilizlerin herhangi bir anlaşma ve tavassut teklifini nazarı itibare almadıkları tahakkuk ettiği takdirde harbin bilhassa garp cephesinde büyük bir sür'at ve dehşet ıktisap edeceğini anlaşılmakta ve bilhassa Almanların en kısa zamanda neticeyi almak yoluna gidecekleri muhakkak sayılmaktadır.

Roma 20 (Radyo)— Papanın İngiltere - Fransa - Almanyaya arasında yeni bir sulh tavassutunda bulunmasından ümidini muhafaza edenler vardır.

Sonuna kadar harbe devam!

Hitlerin nutkunda sulh teklifi bulunmayışı hayretle karşılandı

Vaşington 20 (A.A.) — Hitler'in nutkunda bir sulh teklifi bulunmayışı Amerikanın diplomatik mahfellerinde hayretle karşılanmıştır. Sureti umumiyede zannedildiğine göre, bu nevi tekliflere karşı İngilterenin ve Fransanın ittihaz ettikleri enerjik tarzı hareket Berlinde evvelce malûm olduğu için Hitlerin cesareti kırılarak Polonyadaki hareketini Alman milletine meşru göstermeğe çalışmakla iktifa etmiştir. Nutukta Fransız hududundaki

harekattan bahsedilmemiş olması Almanyayı tehdit eden tehlikeyi Alman milletinden saklamakla matuf bir hareket; aynı zamanda bir zâf eseri telâkki olunmaktadır.

Diplomatik mahfellerde netice olarak bu nutuktan sonra Avrupanın vaziyetinde bir değişiklik olmadığı ve harbe sonuna kadar devam etmek hususunda Fransa ve İngiltere tarafından verilen kararın kat'i olduğu beyan olunmaktadır.

ÇERÇEVE

Birinci perde

Kanlıkavak faciasının birinci perdesi, delikanlı Lehistanın göğsünden yediği müthiş bir bıçakla yere serilmesi üzerine nihayete erdi. Bu finale bir de son söz lâzımdı. Delikanlıyı göğsünden bıçaklayan gladyatör, ayağını cesedin üzerine koyup bu son sözü söyledi. Hitler'in Danzigdeki nutku! Ve birinci perde bitti.

Dramın asıl alakaya değer kısımları bundan sonraki perdelere... Delikanlının intikamını alması yemin eden koruyucuları, henüz sahneye çıkabilmiş değildi. Bunlar delikanlının son perdede dirileceğini söylüyorlar. Zaten delikanlı, gladyatörle kendi arasındaki ihtilâl yüzünden değil de, koruyucularla gladyatör arasındaki nifak yüzünden öldü. Öyleyse Kanlıkavak faciası asıl bu perdeden sonra başlayacak.

Öyle bir dram ki bu, Pirandello'nun (Yedi kişi muharririni arıyor) eseri gibi, aktörlerle seyircilerin birbirine katışmasını esas tutuyor. Halbuki birinci perde sonunda, delikanlı ölümü üzerine ayağını koyup zafer nutkunu söyleyen gladyatör, şimdilik dramın birinci perdeden ibaret kalmaması istedi. Cinayet evinin kapısını çalan koruyuculara (geriye dönün, dram bitti!) diye iltih etti. Fakat koruyucular kulislerden sahneye çıkamayınca belki de seyircilerin arasından dolayış sahneye atılmaya bakacak ve o zaman dram, yani öbür perdeler çok kıyak olacak.

Oyunumuz Kanlıkavaktır ve bundan sonraki perdelere pek yamandır. NECİB FAZIL KISAKÜREK

HADİSELER KARŞISINDA

Son Telgraf

YAŞ SAKLAMAK

BAYANLARIN ALEYHİNE

Dün bu sütunlarda, genç kızların evlenme çağlarının hangi yaş olduğunu izah etmiştik. Bir erkek okuyucu cum gönderdiği uzun mektubunun bir yerinde bilhassa diyor ki:

«Bahsettiğiniz gibi, bayanların yaşlarını mütemadiyen saklamaları, ve kendilerini küçük göstermeleri, aleyhlerine çıkıyor. Halbuki, yaşlarını doğru olarak söylemeler, erkekler de onlara acır: «Vah zavallı, demek bu yaşa gelmiş, gelinlik çağına girmiş, hâlâ koca bulamamış» derler ve birer birer evlenirler...

YILDIRM KİLİMESİNİN MUHTELİF MANALARI

Yıldırım, malumdur ki, bir semavi âfettir. Ekseriya, dağdaki çobanın koyunları üzerine, çınar ağacına, evin bacasına düşer. Fırtınalı havalarda, gazeteler, «evlara yıldırım düştü» diye bol keseden hüküm güdendirir.

Bilâhâre yıldırım kelimesi telgraf-lara da alem oldu. Çabuk gittimesini istediğini telgraftı yıldırımda vermeli-siniz. Sonra, yıldırım kelimesi yeni harp usullerine de ad olarak takıldı; yıldırım harbi denildi.

Dün gece sokaklarda bir eyıldırımı cayırtırsınız, gidiyordu. Kendi kendime:

— Acaba, bu hangi cins yıldırım, diydorum.
Sonra, yanımdakiler izah ettiler:
— Adını yanlış koymuşlar, yıldırım değil, siperisâika olacak.
— Anladım, dedim.
— Yani, üç dört kişilik bir sığınak.

APARTIMAN KİRALARI NE DİYE YÜKSELİŞTİ.

Bu arada, apartıman kiralari da yükselmiş. Demek ki ev sahipleri de ihtikâr yapıyorlar. Fakat, gazetelerin yazdığına göre, ev sahiplerinin ileri

sürdüğü esbabı mucibe şu imiş:

— Belediye, evimizi boyatmamızı söyledi. Bu mecburiyet dolayısıyla mas-raf ettik. Tabii masraf sizden çıkara-caktır.

Ben işin lâfite tarafındayım. Çünkü, ne kiraya verilecek apartımanın var, ne de oturduğum fakirhanenin kirası artmıştır.

Fakat, dikkat ediyoruz: Hakikaten belediyenin zorla boyanan binaların caddelere bakan cephesi, şimdi, eskisinden daha çirkin oldu. Binalar, kötü makyaj yapmış palyaçolar döndüler. Zira, sürülen boya, ekseriya, fazla su-lu renkli badandan ibaretti. Önü-müzdeki yağmurlu kış ayları, bu bi-naların cephelelerini, daha ziyade Noel maskarasına çevirecek. Ev sahipleri, ilkbaharda, evlerini yeniden boyat-mak mecburiyetinde kalacaklar. O za-man, kiralara yine zammedecekler ve bu hal, bu mînal üzere, böylece devam edecekse, buna can mı dayanır?

FİLMLELER POLONYA

HARBİNİN TAFSİLATI

Şu sinemalar da olur müesseseler değildir. Şimdi harp hali var ya, hep-si, aynı mevzuada filmler göstermeğe başladılar. Meselâ, bu haftanın film-lerinden birkaç isim sayalım:

Silah başına!
Demek, silahbaşı yapıyor. Haydi cesaret!
Hududlar tehlikede!
Ya? Demek çok fena. Yazık.
Ataç çemberli!
Yaş vah. Mahvolacaklar öyle ise.
Ümit şarkısı!
Ne kadar hazin. Son bir ümid kal-da, demek.
Aşka veda!
Eyah. Demek gitti elden, öyle mi?

Görüyorsunuz ki, bu hafta göste-rilen filmlerin isimlerini böyle sırala-sanız, Polonya harbinin başladığı gün-den itibaren geçirdiği sahabatı, ajans telgraflarından okuyormuş gibi, bir fikir edinebilirsiniz.

AHMED RAUF

POLİS VE MAHKEMELER

Sarhoş Kadınlar

Saime ve Neşide isimlerinde iki genç kadın sarhoşluk suçla yakalana-rak adliyece verilmişlerdir.

Bunlardan biri bulunan Saime 20-22 yaşlarında sarı saçlı, yeşil gözlü bir tazedir. Neşide ise 45 ilk şişman bir kadındır.

İki kadın evvelki akşam Beyoğlu'nda bir ahbablarında kafayı çekerek adamakıllı sarhoş olmuşlar ve içki âle-mi saat 12 de nihayet bulduğu zaman artık yerlerinde duramayacak bir hal-de sokaka çıkmışlardır.

Beyoğlu caddesinden yalpa vura vu-ra ve kolkola geçen Saime ve Neşide bir aralık daha içmek ihtiyacını duy-muş olacaktı ki civarda açık bir bi-rahane aramağa başlamışlardır.

Nihayet henüz kepenklerini kapa-makta olan bir birahaneye tesadüf et-mişler ve hemen içeriye girerek sa-rap istemişlerdir.

Kadınların ayakta doğru durama-dıklarını gören müessesesi sahibi artık dükkânın kapandığını söylemişse de bunlardan Saime arzusunun ısrar de-rectesine götürmüş ve:

— Bize ille şarap vereceksin! Ben bu akşam efkârıyım! Daha içkiye doymadım! demiştir.

İş bu suretle ısrardan münakaşaya ve sonra da kavgaya bînmis, bilâhâre kadınların sesini işiten polisler de hâ-diseye müdahale etmişlerdir. Kadın-ların memurlara da hakarete kalkış-ıtlarından adliyece verilmişlerdir.

Saime mahkemede kocasından ayrıldığı için müessesinin içtiğini ve kendini kaybettığını söylemiş. Neşide de: «Ben arkadaşımı ayıltmağa ça-lışırken sarhoş oldum» demiştir.

Mahkeme her ikisini de para ceza-sına mahkûm etmiştir.

KÜÇÜK HABERLER

★ Ticaret Vekili Cemri Erçin hasta olduğundan dün makamına gele-me-miştir. Şehrimizden giden bazı maruf doktorlar kendisine konsoltasyon yap-mışlardır.

★ Bükreş elçimiz Hamdullah Suphi Tanrıöver dün Romanyadan şehrimize gelmiş ve Ankara'ya gitmiştir. İki gün sonra tekrar Bükreşe dönmektedir.

★ Sümerbank ve Etibank idareleri-nin birleştirilmesi ve ayrıca endüstri-yi finanse edecek bir banka kurul-ması hakkında bir kanun lâihyası ha-zırlanmıştır. Bugünlerde Meclis ve-rilecektir.

★ Yeni ders senesi hakkında Ve-kâletle görüşmek üzere Maarif Müd-rü Tefvik Kut bugün Ankara'ya gi-lecektir.

★ Geçen sene ve bu sene İstanbul vilâyeti maarif müdürlüğü emrine verilen 160 muallimin tayinleri için sıra bekledikleri anlaşılmıştır.

★ Tünel ücretlerinin azaltılmasına imkân görülmemiştir.

bas ediyor: «Alman kilicinin Alman sapanına toprak temin edilebilmesi, Al-manyanın Avrupada buri bir politika takip edilebilmesi için zaruri olan mü-tefiki İngiltere idi» diyor Ve bunları kendisinin değil, bir zaman Hitlerin söylemiş olduğunu yazıyor.

Belediye ihaleleri

Talip çıkmadığından pazarlık yapılacak

Harp halinin bilfiil zuhuru üze-rine Beldiyenin hazırlayıp ilân ettiği bir çok münakaşalara talip çıkmamaktadır.

Belediye müddetleri geldiği hal-de talip çıkmayan bu ihalelerin müddetlerini mevcud kanuna tevfikan 15 gün daha temdid etmiştir. İhale olunamıyorsa birçok ihale a-rasında bilhassa belediyenin bü-yük bir fedakârlıkla hazırladığı bir milyon edli bin liralık yol programı da vardır. Bunun da ihale olunamıyacağı anlaşıldığından Eminönü meydanı projesi bundan ayrılmıştır. Meydan 97 bin liraya ayrıca ihale olunacaktır. Son ihale de yapılamazsa, meydan pazar-lıkla ihale edilecektir.

Harbiyede yıkılacak evler

Harbiye kaşısında bir çıkıntı yapan birkaç dükkândan müte-şekkil bir ada vardır. Mürûrî uburun kolaylaşması noktasından bunların yıkılması lâzım geldiğin-den Belediye yıkmak kararı ver-miştir.

Yakında ada istimlak olunacak ve yıkılacaktır. arsası yola tahsis olunacaktır.

Et nakliye vasıtaları

Belediye kanununa yeni ilâve o-lunan bir madde ile teknil şehir-lerde et nakliye işi Belediyelere bırakılmıştır. Bu münasebetle İs-tanbul Belediyesi şehrimizde de et nakliyatını bilfiil kendi yapmak üzere şimdiki nakliye şirketi ile temasta bulunmaktadır.

Belediye reisliği; şirketin elin-deki bütün vesaiti kıymetlerini tesbit ederek satın alacaktır.

Bu suretle marttan itibaren İs-tanbul her semtine et nakliyatı Belediye tarafından yapılacaktır.

Mısır çarşısı

Mısır çarşısının menafii umumî-miş kararla istimlak kararı ka-t'ir. Çarşı bugünkü merkez haline yardımcı olarak bir hal haline if-rağ edilecektir.

Belediye hali istimlak ettikten sonra tarihi kıymetle münasip bir şekilde imar edecektir. Maama-fih çarşıda yalnız atarların bi-rakılması bizzat Belediye reisi tarafından mümessillerine vade-dilmiş olduğundan bunların çarşı-dan çıkarılmayacakları kuvvete ümid olunmaktadır.

Radio Dinlerken

Radio sahibi olmak bir bakıma iyi. Bütün dünyadan haber alıyorsunuz. Fakat, şu günlerde, radyo, bir Babil kulesi kaline geldi. O kadar çok ayrı kâfadan konuşuyor ki. Sırasıyoruz. Ve havadislere, haberlerin hangisi doğru, hangisi yanlış? Bunu tayin et-mek de pek kolay değil...

Bunun içindir ki, radyo başında oturup haber dinlerken - hangi mer-kez, hangi üslâna söylese - sözle-sin - çok ihtiyatlı olmak lâzımdır.

Bugün, radyo bir propaganda va-sıtası olmuştur. BURHAN CEVAD

HALK FİLOZOFU

Habil'le Kabil

Dün gece, radyoda, nefis bir İspan-yol müziği dinledim. Akdenizin, hiç görmediğim bu ilik ülkesini bir rüya kadar güzel, bir efsane kadar tatlı ta-hayyül ediyordum. Sonbahar rüzgâr-ları, Valânsiyanın portakal bahçeleri üstünde ısıkl çalıyor, uzanan sahiller-de kitar ve mandolin sesleri aksedi-yor.

Fakat, bu güzel tabiat parçasının de-koru ve panoraması daha fazla devam etmedi. Akim, hâdiseler ve mekânla yaptığı tedâiler, beni, bir yıl evvelki İspanya harplerine sürükledi, götürdü.

Düşünüyorum: Şehirlir yıkılmış, mamurle harap olmuş, ocaklar sönmüş, yuvalar bozulmuş. Gürbüz de-likanılar, şen kadımlar perisan olmuş, süren göçebe haline gelmiştir. Yürlara birer bir ızdırıp ve sefalet milyon-larca insanı bedbaht etmiştir. Bu sa-hneler, insan denen mahlûkun ihtirasları, kâprisiieri uğruca çevrilen bir film-in trajedyasından kopmuş parçalarla.

Fakat, ne acı ki, Habille Kabilin vuruşmasından başlayan ihtiras, in-sanlar medenîleştiğe söneceği yer-de, daha ziyade alevlendi.

Ben, şimdi, 1914 harp sonrası cemi-yellerinde, güzel san'atların neden be-lîne tekme vurulmuş olduğunu daha iyi anlıyorum. Çünkü, ne şîir, ne mü-zik, ne tiyatro, ne mimari, artık, in-san ruhunun harikulâde bir irtifaa çıkması bulanan cheyecanlanma ihtiyacı nâ tamin edememektedir.

Bugünün medeni insanı ultramo-dern ve surnatural fevkalâdeleler a-ramaktadır. Dünyanın bugünkü hali, insan ihtirasının, bugüne dek zorla ta-sıdığı dizgini, kırıp atmasının ifade-sidir.

REŞAD FEYZİ

Yatı mekteplerinde çalışan muallimler

1932 senesinde şehrimizde lâğ-volunan İstanbul yatı mektep-leri n de çalışan muallimlerin mesken bedellerinin her ay 5 ser lira olarak verilmesi maarif mü-dürlüğüne kararlaştırılmıştır.

Bu mekteplerde muallimlik et-miş olup da halen başka eyerlerde muallimlik etmekte olanların veya meslekten ayrılan muallimlerin hemen maarif müdürlüğüne mü-racaatları bildirilmiştir.

Yeni adalar tarifesi

Köprü - Adalar hattında bugün-den itibaren yeni sonbahar tarife-sinin tatbikine başlanmıştır.

Yeni tarife ile seferler azaltıl-mıştır. Maamafih Adalar halkının hiç olmazsa haftada bir gece İstan-bul ve Beyoğlu sinema ve eğlence yerlerinden istifade edebilmeleri için cumartesi akşamları saat 24 te Köprüden Adalara kalkan vapu-run bütün sonbahar ve kış mev-siminde de devam ettirilmesi ka-rarlaştırılmıştır.

Almanların düşündükleri gizli plan

Dünyayı nasıl taksim hulyası

Bütün hesapları İngilterenin bitaraf kalacağına istinat ediyor, bunda aldanyorlar

Alman devlet reisinin çok evvel yaz-dığı«Kavgam» adlı bir kitabı hele şu son seneleri çok meşhur oldu. Çünkü istikbalde Almanyanın neler yapaca-ğını yazan bu kitapla ki hulyalar birer hakikat haline getirilmeye çalışıldı ve nihayet bugünkü harbe kadar var-mıştır. Fakat «Kavgam» kitabı çuk-madan çok evvel, daha 914 umumi harbinden de evvel, 911 de Her Oto Tanenberg isiminde biri tarafından (Gros Deutschland) isiminde bir kitap nesredilmiş ve bunda «Büyük Alman-ya»nın nasıl olacağı yazılmış.

O zaman pek de nazarı dikkati cel-betmiyen bu kitaba bugün başka bir ehemmiyet verilmektedir. Şu noktadan ki bunu Hitlerden evvel yazanlar var-mış diye. 911 de Lozanda fransızca o-larak da basılan bu kitapta yazıldı-ğına göre yirminci asrın en büyük e-seri işte bu büyük Almanya olacak, orla Avrupada pek büyük bir impara-torluk kurulacak, fakat bu da ancak Avrupa devletleriyle büyük bir harbe girmekle mümkün olacaktır. Büyük Almanya,hulyası bir hakikat olmak i-çin şunlar esastır:

1- Nerede Alman varsa orası Al-manyanın olacak;
2- Almanyanın hudutları haricinde de olsa Almanlara taallâk eden her mesele Almanyayı âlâkâdar edecek;
3- Küçük milletlerin hakkı tanı-mıyacak.

Harp de şöyle olacak: İngiltere bitaraf kalacak! Almanya Ruslara karşı 1,000,000 asker yollıya-cak. Geriye de 14 milyon (?) asker ka-lacakmış ki bu da Fransaya, Belçika-ya yollanacak, bütün bu memleketler

Erzurum pulları

Posta idaresi yeni pullar çıkarıyor

Ankara - Erzurum hattının res-men işlemeye açılacağı tarih olan önümüzdeki ayın 20 inci gününü mü-nasebetle posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğü yeni pullar bas-tırmağa karar vermiştir.

«Erzurum pulları» ismi verile-cek olan bu pullar 4 rakamından ibaret ve 29 kuruş değerinde ola-caktır. Yeni pullar o tarihi günde satışa çıkarılacağından şehrimiz Damga matbaasında sür'atle basıl-masına başlanmıştır.

Bunlardan 6 kuruşluğunu koyu kahve rengi olacak ve ilk treni Erzurumda gösterecektir. Koyu sa-rı renkte bulunacak olan 3 kuruş-luğunun üzerinde ise Ankara - Er-zurum hattı köprülerinden biri ve 12,5 kuruşluğunu mavi renktekinin üstünde «Atma boğazı»nın, 7,5 kuruşluk kırmızı renktekinde de meşhur Gurek boğazının fotoğrafı bulunacaktır.

Muhtekirle mücadele

İhtikârî mücadele için hazırlanan yeni kanun bugünlerde Büyük Millet Meclisinde müzakere olunacaktır.

Yeni kanun Meclisten çıktuktan son-ra eski ihtisâs mahkemeleri mahiye -finde olmak üzere hususi mahkemeler teşkil olunacak ve muhtekirler bu mahkemelere verileceklerdir. Yeni kanunda ihtikârî cezâsı en az 500 li-radır. Ve muhtekirlerin bütün emlak de müsadere olunabilecektir.

Diğer taraftan şehrimizde ihtikâr yaptıklarımdan dolayı haklarında tica-ret odasına tahkikat yapılan beş tü-cara ait evrak vilâyete verilmiştir.

Bunların isimleri yakında gazete-lerle ilân ve cezaları da teşhir olma-caktır.

Hariç memleketlere taahhütlerini yapmayan tüccarlar da cezalandırıl-mışlardır.

Paris radyosu nezdinde yeni bir teşebbüs

Radyomuzun çalıştığı dalga ü-zunluğunda bulunan ve aynı dalga üzerinden negriyatı sekteye uğra-tan Paris radyosu hakkında yapılan şikâyetler üzerine radyo idaresi ta-rafından yeniden teşebbüse geçil-miştir.

Yakın bir zamanda bunun önu-ne geçileceği anlaşılmıştır.

Hamallık için müracaatlar

Hamallık için Belediye yapı-lan müracaatlar gittikçe artmakta-dır. Son günlerde müracaat eden-lerin miktarı bini tevacüz etmiş-tir. İşkelelerin ihtiyacından çok fazla olan bu hamal akımı kar-şılamağa üzere işkelelere yeniden hamal alınmasına karar veril-miştir. Alınacak hamallar müra -cât edenler arasından kur'a ile seçileceklerdir.

DİS POLITİKA

Polonyanın mağlubiyetinden sonra

Yazan: Ahmed Şükrü ESMEK

Dün Romanyadan gelen haberler, Polonya Cumhuriyeti ile devlet erka-nının Romanya ittifakı etdiklerini bil-dirmektedir. Polonya ordularının mu-kavemeti yer yer devam etmekle be-raber Cumhuriyetinin memlekete gir-kip gitmesi üzerine artık Polonya de-vleti inhilâl etmiş sayılabilir. Polonya-nın tamamen ıslal altına alınması da artık bir gün meselesi halini almıştır.

Fakat daha burada oturmaz oluyor. Esasen edavası dediğimiz zaman ne olduğunu da iyice biliyoruz. Askerî hareket başladığı zaman, dava Danzig ile Koridordan ibaretti. Harekât baş-ladıktan bir hafta sonra Almanyanın 14 kudutlarından bahsedildi. Sonra bütün Polonyanın paylaşılması ileri sürüldü. Şimdi Baltık havzasındaki küçük memleketlerin mukadderatı bahis mevzuudur. Diğer taraftan İngiltere ve Fransa, «edavası» olarak yaz-ılsa Almanyada Hitlerizmin yıkılması-nı ileri sürmüşlerdir. Şu halde dava-nın mahiyeti meçhuldür. Davanın mahiyeti meçhul olduğu gibi, hangi dev-letlerin hangi tarafta olduğu da bilinmiyor. Sovyetler Almanya ile birlikte mi hareket ediyorlar? Ve bu iş bir-lüğün hududu ne olacaktır? İtalyanın bitaraf kalması, mürettep bir plânın tatbiki mi? Yoksa samimi olarak bi-rafar mıdır? İkinci dercedeceki dev-letlerin vaziyetleri de sarıh olarak an-lanılmıyor. Bu derece müphem şartlar içinden bir netice çıkarmak kolay de-ğildir.

Bununla beraber, tebarüz eden bir vaziyet şudur ki, İngiltere ve Fransa, uzun bir harbe hazırlanmaktadır. İngilterenin Napolyon hakkında tat-bik ettiği İktisadi tazyik politikasını şimdi de Almanyâ hakkında tatbik e-deceği anlaşılmaktadır. Filhakika Al-manyanın bugünkü vaziyeti, Napolyo-nun, kendisine Avrupa hâkimiyetini temin eden Austerlitz zaferini kazan-dıktan ve Rus Çarı birinci Aleksan-dir ile de Tilsit muahedesi imzala-dıktan sonraki vaziyete benzemekte -dir. Çekoslovakyanın mülharezesi Al-manya tarafından ıslalı Austerlitz za-feridir. Sovyet - Alman paktı da az-a-cak Tilsit anlaşmasına benzellebilir. 1807 senesinde yapılan bu anlaşmadan sonra Napolyon ile İngiltere arasında-ki harp, deniz ve hâkim olan bir dev-lette Avrupa it'asına hâkim olan bir devlet arasında mücadele şeklini al-mıştı. Bu mücadele 1814 senesine ka-dar devam etmiştir. Demek ki İngiltere bugün Almanya hakkında tatbik etti-ği usul ile Napolyon'un yeni sen içinde mağlûp edebilmişti. Hitlerizmin mağ-lûbiyetini temin etmek için İngiltere-nin bugün de bu kadar uzun bir mü-cadeleye gireceği azaçağı şüphe yoktur. Çünkü İngiltere için mücadele, büyük harpten de daha şümüllü bir hayat memat meselesi halini almıştır.

Fransaya gelince; gerek Almanya har-bin ilk günlerinde Fransayı İngiltere-den ayırmağa çalışmış. Fakat Fran-sızlar, mukadderatlarını İngilterenin mukadderatına bağlamışlardır. İki demokrat devlet arasındaki tesanüt gittikçe kuvvetlenmektedir. Binaenâ-leh Polonyanın mağlûbiyetine ve şarkta ki vaziyetin son inkişafına ra-ğ-men, Almanyanın eninde sonunda mağ-lûp olması ihtimali eskisi kadar kuv-vetlidir.

Belediyeye alınacak yeni memurlar

Belediye memurun komisyonu Belediye reis muavini Lütfi Ak-soy'un riyaseti altında dün de topla-nmıştır.

Komisyon alınacak yeni memur-lar hakkında nihai kararlar ver-meğe megguldür.

Badema Belediyeye alınacak her yeni memur muhakak bu komis-yon tarafından tasdik olunarak Va-linin tensibine arz olunacaktır.

Birimizin Derdi Hepimizin Derdi

Vapurlara Girip Çıkarken

Vapurlara girip çıkarken, bil-hassa kalabalık saatlerde, yolcu-ların en çok şikâyet ettikleri şey hamallardır. Daha vapurdan yol-cu çıkmadan, işkeleden atılan hamallar, insan kalabalığını ya-rarak, sokulmağa uğraşırlar. Ve bunlar, henüz yolcuların çıkmas-nı beklemişken sırtlarını, ellerine aldıkları yüklerle, bir an evvel di-şarı fırlatmak isterler. Bu esnada kolunuza,başınıza, denkle, ba -vuullar çarpır. Bazan, pis şeylerle üstünüz, başınız kirlenir. İşke-lelerde, hamalların vapura en son-ra girmelerini ve eşyalarını da en sonra çıkarılmasını temin etmek, acaba, o kadar müşkül bir iş mi-dir?

HADİSELER KARŞISINDA

gazeteler

İKİDAM:

Ebüzzıyade Velid, hâdisatın Ro-manya hududunda düğümlenerek ka-lıp kalmıyacağını soruyor. Almanyayı Lehistanı bozduktan sonra Romanya üzerine yüklenileceği kuvvete zanne-diliyordu. Şimdi bu istilânın önüne ge-çilmiş bulunmaktadır. Fakat karışık günler devam etmektedir. Türk mil-leti, uzaktan, yakından dahlimis ve a-lâkımız olmadan ihdas edilmiş olan bugünkü belâ ve gâlibi vukuata hiç gözünü kırpmadan bakabilir. Çünkü başında tecrübe görmüş, vatan yolun-da mihnet çekmiş fedakâr ve feragat-kâr büyükler vardır.

CUMHURİYET:

Yunus Nadi vaziyetin az çok aydın-landığını söylüyor. Sovyetler Roma-nyanın mülki bütününü riayet e-deceğine söz vermişlerdir. Slovakiya ta-nınmışlardır. Bu, aynı zaman Çek inhi-lâlinin zımnın tasfiyesini dahi ifade eder. Merkezî Avrupa için böyle o-lunca, Sovyetler Cumhuriyetine Bal-kanlar statükosunun muhafazasına ev-leviyetle ehemmiyet vermekte oldu-ğuna hükmetmek doğru olur.

TAN:

M. Zekeriyâ Sertel, Polonyadan son-ra sıranın kime olduğunu soruyor. Polonyadan tasarruf edilecek kuvvet-ler nerede kullanılacak? Ya Holanda, Belçika topraklarını işğiyerek, garbe gidecektir, yahut Balkanlara i-necektir. Yalnız Sovyet ordusu Al-manlara Romanya yolunu kapamıştır. Bu da gösteriyor ki, Sovyetler Alman-yanın Karadenize inmesine razı de-ğildir.

VAKİT:

Asım Us soruyor: «Harp Balkan-ları sırayet edecek mi?» Almanyâ Le-histanı ıslal ettikten sonra fazla kuv-vetlerini garbe mi götürecektir, yoksa Balkanlara ve Karadeniz istikametine mi yüklenicektir? Sovyetlerin Macari-stana kadar olan muntakayı ıslal etmesi stratejik vaziyette esastır bir değişiklik husule getirmişti. Artık Karadenize inmek için Sovyet ordusu ile çarpış-mak ve aynı zamanda Macaristan to-praklarından yitirmek lâzımdır ki bu-gün buna imkân yoktur.

YENİ SABAH:

Hüseyin Cahid Yalçın, Alman ve Rus dostluğundan bahsediyor. Hitte-rin «Kavgam» isimli kitabından bazı satırları alarak, Hitlerin ağzından Marksizm hakkındaki fikirlerini ilti-

No. 43

anlaşılmaz esrar doluyordu. Siz telefonda Naterle konuşurken, ben de sizi dinliyordum. İlk defa sesi-nizi o zaman işittim. Sonra Ualı-no'nun evinde benim hayatımı kurtardınız. Ben kim olduğunuzu evvelce nerelerde bulunduğunuzu, neden gangisterler çetesin girmiş olduğunuzu öğrenmek istiyordum. Genç kadın omuzlarını silkti:

— Artık şimdi öğrendiniz, dedi. — Öyle mi zannedyorsunuz? Templar bu son sözü söyleyi-vermiş bulundu, fakat pişman ol-du. Kadın birdenbire kendisine dönmüştü. Templar hemen sözl-e-rini tashih etti:

— Bu akşam Maksiyi, büyük patronun beni serbest bırakma-sını emrettiğini söylüyordunuz. Böyle bir emrin aslı yoktu de-ğilmi?

— Bunu nerden böyle tahmin ediyorsunuz?

— Öyle zannedyorum. Hayır, hayır, zan değil, eminim.

Fay kemali sükûnetle sigarasını içiyordu.

— Evet, dedi. Yalandı. Sonra sesinin tonunu hiç de-ğis-tirmeden dedi ki:

— Listenizde büyük patronun da ismi var. Onu da ele geçirmek ister misiniz?

— Elbette! Onu ötekilerden zi-yade isterdim.

— Anlıyorum. Siz sonuna ka-dar yürümeye azmetmiş bir adama benziyorsunuz, öyle değil mi?

GANGSTERLER CELLADI

ZABITA ROMANI

— Ona şüphe yok. Bu vazifeyi eksiksiz yerine getirmek isterim. Ondan sonra altına temmet işa-reti çekeceğim. Şimdi kendimi bir-azcuk yorgun hissediyorum.

Fay gözleri düşünceli bir halde, sigarasını içmeğe devam ediyordu. İki kaşlarının arası hafif bir çizgi ile çatıldı. Bu kadın, odasında, o akşam dışarıya çıkmak için hangi elbiseyi giyeceğini düşünmesi lâzım gelen kadımlardan birisi ol-mahydı. Halbuki bir cinayet işle-mek, ona şu kadarek bir ürpër-me bile vermiyordu. Ölüme ci-nayeti tabii ve müsavi şeyler adde-di-yordu.

Uzun bir sükûttan sonra:

— Zannederim ki, ben büyük patronu da bulacağım, dedi.

Templar sesinden heyecanı belli olmasın diye birden cevap vermedi.

— Siz büyük patronu tanıyor-sunuz değil mi?

— Onu zaten yalnız benden baş-ka kimse tanımaz.

Templar, yaralı ve yorgun bir halde, parkın bir köşesinde bütün Nevvyorku heyecandan kalkışan bir meseleyi bu kadınıla bu kdar sükûnetle görmekte olduğunu düşündükçe, hâdiselerin nasıl olup da böyle bir seyr takip etmiş ol-duğuna hayret ediyordu.

Çok esrarengiz bir adam de-

Hitler'in Nutkundan Sonra Vaziyet

(Birinci sahifeden devam)

de dahil bulunacak ve ecihanda sulh, yurdada sulh prensipini kendisi için en esaslı veçhî hareket ve hedef bilen Türkiye tarafından sulhun muhazasından gayri hiçbir teşebbüs vukua gelmeyecektir. Bu vaziyet dahilinde, harp doğrudan doğruya garp cephesine intikal etmiş olacaktır.

Hitler, Almanyannın garp hudutlarını tesbit etmiş bulunduğunu Fransa ve İngiltereden arazi talebinde bulunmadığını, hatta harp etmeğe mahal bulunmadığını nutkunda açıkça söylüyor.

İngiltere ve Fransa bu nutuk karşısında henüz resmi ifade bulunmak vakit ve fırsatını bulamamıştır. Belki, bu akşam Çemberlayn Hitlere cevap verecektir. Ancak, İngiliz ve Fransız gazetelerindeki akisler Alman şefinin nutkunun vaziyeti değiştiremeyeceğini, harbin devam edeceğini tebarüz ettirmektedirler. Bu takdirde de Hitler sonuna kadar garpteki mücadelesine devam edebileceğini kaydediyor ki, bu ifade böyle bir mecburiyet anında Al-

manyannın bilhassa iktisadi imkânlar ümidi elde etmek bakımından şark ve cenubundaki devletlerle dost kalmasını daha ziyade zaruri kılacak ve garpta muharebeyi bir an evvel bitirmek yoluna sevkedecektir.

Bu arada yine İtalyannın vaziyeti zihinlerde bir muhakeme zemini olabılır ki, Hitler bu hususta da:

— Almanya ile İtalya arasında mazide mevcut vaziyet bir daha aydet emiyecektir. Duçe ile yaptığımız şahsi temaslara neticesinde bu gaye temin edilmiştir.

Demektedir. Bu cümlelerin manası ya İtalyannın sonuna kadar Almanya ile birlikte kalacağı, yahut da bitaraf bulacağı şeklinde tefsir edilmek lâzım gelir ki, bu iki şıktan hangisinin varit ve Hitlerin ne dereceye kadar haklı olduğu da ancak hadisatın müstakbel inkişafıyla ile taayyin edecektir.

Yalnız bugünkü vaziyette, herhangi şaşırtıcı bir sürpriz zuhur etmediği takdirde harbin daha ziyade garbe intikal etmiş olduğuna hükmedebiliriz.

ETEM İZZET BENİCE

Asker Gözile Cebheler

(Birinci sahifeden devam)

milletin bu muharebede cansi - parane çarşığında güphe yoktur. Ve halâ da çarpışmaktadır.

Fakat vaziyetin artık çıkar taraflı olmadığını gören Leh erkânı harbiyesinin lüzumsuz yere daha fazla kan dökülmesine mani olmasını tabii görmek lâzımdır. Şimdi harp silâhlarından ziyade, iktisad cephesine intikal etmiş bulunmaktadır. Almanların bu iktisat muharebesinden daha ziyade korktuklarını göstermektedir.

İngiliz ve Fransız gazetelerinin umumî mütalealarını şöyle hula - sa etmek kabildir: «Evet, Lehis - tında artık muharebe bitmiş ola - bilir. Fakat asıl muharebe bun - dan sonra başlayır. Sovyetlerin Almanyaya yardımı peşin paraya dayanır, Almanyannın ise buna ik -

tidarı yoktur. Bu, böyle olunca, müttefikler, iktisadî sahada ki muharebeyi sonuna kadar yürüteceklerdir. Hububat, kauçuk ve petrol üzerinde bir zafer her halde askerî bir zaferden daha çok mühim olacaktır.

Bu böyle olmakla beraber, şimdi her kesin zihninde yeni bir sual belirmektedir: Almanlar Lehis - tında boş kalan ordularını terhis mi edecekler, yoksa başka cephe - lere mi geçirecekler? Bir iktisat muharebesine dayanamayacağını pek iyi bilen Almanyannın bu kuvvetleri Romanyaya çevirmesi sim - diki halde güçleşmiştir. Çünkü Sovyetler bu yolu kesmiş bul - unyorlar. Mareşal Göring'in iki hafta evvel dediği gibi, Almanlar Polonyadaki işlerini gördükten sonra, birçok fırkalarını garp cephe - sine mi geçireceklerdir? Bütün bunlar şimdi bir istifham halinde karşımızda durmaktadır. Yakın günleri bekliyalım. ERKÂNİHARP

Son 24 Saatte Neler Oldu?

Hitler Danzig'de bir nutuk söyledi

Hitler dün Danzig'de bir nutuk söylemiş ve Lehistan harbinin artık nihayet bulduğunu bildirmiştir. Hitler bu nutkunda bugünkü garp ve cenup hudutlarını kabul ettiğini de söylemiştir. Demistir ki: «Artık Leh milleti ile doğrudan doğruya konuşmak imkânı: hasıl olacaktır. Sovyet Rusya ile Almanya garp demokrasileri için bir adım bile feda etmeyeceklerdir. Ne Ukrayna, ne de Oralda gözümüz yoktur. Müstakbel Polonyannın şek - lini Sovyet Rusya ile Nazi Alman - yası tesbit edecektir.»

İngiliz radyosu Leh milletine hitaben bir beyannameneye negrederek Leh milletin kahrmanlığından bahsettikten sonra, İngilterenin Leh milletine yardımı devam e - deceğini temin etmiştir. Varşova radyosu bu mesajı cevap vererek Alman tayaralelerinin Varşovaya bomba yağdığını bildirmiş, va - dedilen yardımın ne zaman ge - leceğini sormuştur.

Şark cephesinde muharebe va - ziyeti şudur: Polonya ordusunun dağınık veya muhasara altında bu - lunan kısımları teslim olmaktadır. Almanlar şimdiye kadar elli bin esir aldıklarını söylüyorlar. Lem - berg şehri de Varşova gibi teslim olmağa davet edilmiştir.

Ruslar Litvanya hududundan itibaren Macar hududuna kadar bütün sahayı hemen muharebesiz işgal etmişlerdir. Ruslar Vilno şehrine de girmişlerdir.

Londadan gelen haberler İngil - terenin Sovyetlere karşı harp hal i - lân etmeyeceğini bildirmektedir. Başvekil Çemberlayn bugün A - vram kamarsında yeniden beya - natta bulunacaktır. Fransada harp kabinesi yarın ilk içtımamı yap - acağıdır. Bu toplantıdan sonra, Fran - sanın harp sonuna kadar devam edeceği hakkında bir tebliğ neşre - dileceği zannolunmaktadır.

Kadıköy sulh birinci hukuk hâkimliğinden:

939/197

Kadıköyünde Altıyol ağzında Vişne S. 20 No. da iken ikametgâ - hı meçul 318/204 mütakad Galib'e:

İstanbul Defterdarlığı Muhake - mat müdürlüğü tarafından mah - kememin 939/197 sayılı dosyasile aleyhinizde açtığı mensub oldu - ğunuz kîta'atın teftişinden usul - süz sarfiyata sebebiyet vermek su - retile borcunuz olan 28 lira 72 ku - ruşun tahsil talebi davasının ıera kılınan muhakemesi sonunda taf - silâtı zabıtnamesinde yazılı oldu - ğu veçhile mübrez teftiş raporu sureti musaddakasile 28 lira 72 kuruş zimmetinizde kaldığı sabit olmasına binaen meblâğı müdde - abih 28 lira 72 kuruşun % 10 üce - reti vekâletle 43 kuruş mücecel ilâm harcı ve bilcümle masarifi muhakemenin sizden tahsilne 18/8/939 tarihinde gıyabınızda ka - bili temyiz olmak üzere karar ve - rilmiş olduğundan işbu ilân tari - hinden itibaren 8 gün içinde bu kararı Temyiz etmediğiniz takdir - de kesbi katiyet edeceği ve ilân suretinin bir nüshası da mahkeme divanhanesine talik kılınmış oldu - ğu tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

EN SON DAKİKA

Londradan radyo ile Varşovaya mesaj

Londra 20 (A.A.) — Dün akşam Varşovaya hitaben radyo ile a - şağıdaki mesaj neşredilmiştir: «Bu, İngiliz milletin Varşova şehrine mesajdır. Bütün dünya csartinizi takdir diyor. Polonya bir

kre daha komşularının tecavüz emellerine kurban gümıştır. Bir kere daha müstevekiye karşı kah - ranca müdafaasile Polonya Av - rupada hürriyetin timsali olmuştur.

Japon limanlarında bulunan Alman gemileri

Londra 20 (A.A.) — İstihbarat nezareti bildiriyor:

Japonya limanlarında bulunan

Alman gemilerinin silâhlanmasına müsaade edilmeyeceği, çünkü bu - nun Japonyanın bitaraflığını ihlâl eder mahiyette bir hareket olacağı

Lehistanın taksiminde ihtilâf çıkacak mı?

Londra 19— Leh topraklarının tak - simi hakkında Almanya ile Sovyetler arasında şimdiden ihtilâf çıktığı an - laşılmaktadır. Bu vaziyete nazaran, Polonyannın taksimi için Berlin ile Mos - kovannı evvelden anlaşmamış olduk - ları tahmin ediliyor. Fakat bugünkü vaziyet içinde iki taraftan seçilecek

heyetlerle bu taksimin müzakeresine başlanacaktır. Evvelce yapılmış bir anlaşma mevcut ise, tarafeynin bu an - laşmaya riayet etmedikleri göze çarp - maktadır.

Lemberg'in Sovyet ordusu tarafından işgaline Almanlar ses çıkarmamışlar - dır. Diğer taraftan Almanlar Bialis -

Biz, müttefikleriniz, sizin tek - rar hürriyete kavuşmanız için mü - cadeleye devam etmeğe karar ver - dik. Mümkünse bize radyo ile ce - vep veriniz.»

Japon deniz makamları tarafın - dan Tokyo'daki İngiliz deniz ateşe - sine bildirilmiştir.

— Leylâ nerede kaldı ya?

— Biraz evvel gelen Hasan:

— Merak etmeyiniz dedim ya, yan - gın yatışmadan gelemez...

Bir müddet daha sessiz beklediler. Neden sonra kapı çaldı, içeri Leylâ girdi, heyecan içindeydi. Hep birden sordular:

— Yangını gördün mü?

— Kız kalbini tutarak:

— Sormayınız, tam o sokaktan ge - liyorum. Anne gel odaya, sana söy - lyeceklerim var.

Ana kız odaya çıktılar. Leylâ dedi ki -

— Anne yanan hanım önünde dur - mağa mecbur oldum. Ne öne, ne ar - kaya gitme imkân yoktu. Gözlerim yerlerde sürüklenen kâğıtları ilâst. Bir de ne göreyim: Destelerle banknot -

— Kız niye toplamadın?

— Toplayamadım anne, görürler diye korktum.

— E, sonra...

— Sonrası bul... Bir müddet bekle - dim, fırsat gözledim. Fakat yukarıdan büyük bir sedir atıldı, sedir tam bank - notların üstüne düştü. Kapattı. Yan - gını da bastırdılar. Ben de yol bulup geçtim, buraya geldim.

Kapıdan bunları dinleyen Ayşe ile Fatma, Hasan ile Hüseyine söylediler. Bütün kıracılar bunu haber aldı ve hemen hepsi hazırlanmaya başladılar: — Haydi gidelim.

Salim Dayı:

— Olmaz dedi, şimdi geçemeyiz. Kor - don vardır. Yarın sabah şafaka be - raber gitmek daha مناسب olur.

Bunun daha münasip olacağını kav - radılar. Odalarına çıktılar.

Daha şafak sökmeden, büyük ahşap konakta ayak sesleri duyuldu. Her a - yak sesini duyan kapısı açtı.

Salim Dayı, karısı, Leylâ, Ahmed, Mehmed, Veli, Hasan, Hüseyin çok - tan hazırlanmışlar, birbirlerine görün - meden konuşa fırtınak üzere idiler.

Tabii birbirlerine baskın verdikleri için hep beraber soaka çıktılar. Tram - vay durak yerinde ilk tramvayı bek - lemeğe başladılar.

Bir aralık uzaktan bir taksî görü - nü, Hasan derhal taksiye atladı, u - zaklaştı.

Ötekiler ilk tramvayla yangın yeri - ne gittiler. Sedir duruyordu amma, al - tında para namına birşeyler yoktu.

Hasan da on para bile bulamadığını söyledi.

Bir hafta sonra Hasan Salim Dayıya üç aylık borcunu ödedi ve ertesi hafta tahsilne devam etmek üzere Avrupa - ya hareket etti.

CHUKAMLE PARA

Nakleden: Selâmi İzzet

Odaya rüzgâr gibi girdi: — Mithiş bir yangın! Hepsi doğruldu! — Nerede? — Büyük bir han yaniyor, etraf ateş kesildi.

Dayı Salim doğruldu, karısı kızardı: — Bizim kız hâlâ gelmedi? — Gelemez, yollar kapalı. Kordon çevirdiler, tramvaylar işleiyor.

Derin bir sessizlik oldu. Dayı Salimle karısı babadan kalma büyük konakı oda oda kiralamışlardı. Kiracların hepsi de orada idl. Ah - med, Mehmed, Veli, Hasan, Ayşe, Fat - ma...

— Leylâ nerede kaldı ya?

— Biraz evvel gelen Hasan:

— Merak etmeyiniz dedim ya, yan - gın yatışmadan gelemez...

Bir müddet daha sessiz beklediler. Neden sonra kapı çaldı, içeri Leylâ girdi, heyecan içindeydi. Hep birden sordular:

— Yangını gördün mü?

— Kız kalbini tutarak:

— Sormayınız, tam o sokaktan ge - liyorum. Anne gel odaya, sana söy - lyeceklerim var.

Ana kız odaya çıktılar. Leylâ dedi ki -

— Anne yanan hanım önünde dur - mağa mecbur oldum. Ne öne, ne ar - kaya gitme imkân yoktu. Gözlerim yerlerde sürüklenen kâğıtları ilâst. Bir de ne göreyim: Destelerle banknot -

— Kız niye toplamadın?

— Toplayamadım anne, görürler diye korktum.

— E, sonra...

— Sonrası bul... Bir müddet bekle - dim, fırsat gözledim. Fakat yukarıdan büyük bir sedir atıldı, sedir tam bank - notların üstüne düştü. Kapattı. Yan - gını da bastırdılar. Ben de yol bulup geçtim, buraya geldim.

Kapıdan bunları dinleyen Ayşe ile Fatma, Hasan ile Hüseyine söylediler. Bütün kıracılar bunu haber aldı ve hemen hepsi hazırlanmaya başladılar: — Haydi gidelim.

Salim Dayı:

— Olmaz dedi, şimdi geçemeyiz. Kor - don vardır. Yarın sabah şafaka be - raber gitmek daha مناسب olur.

Bunun daha münasip olacağını kav - radılar. Odalarına çıktılar.

Daha şafak sökmeden, büyük ahşap konakta ayak sesleri duyuldu. Her a - yak sesini duyan kapısı açtı.

Salim Dayı, karısı, Leylâ, Ahmed, Mehmed, Veli, Hasan, Hüseyin çok - tan hazırlanmışlar, birbirlerine görün - meden konuşa fırtınak üzere idiler.

Tabii birbirlerine baskın verdikleri için hep beraber soaka çıktılar. Tram - vay durak yerinde ilk tramvayı bek - lemeğe başladılar.

Bir aralık uzaktan bir taksî görü - nü, Hasan derhal taksiye atladı, u - zaklaştı.

Ötekiler ilk tramvayla yangın yeri - ne gittiler. Sedir duruyordu amma, al - tında para namına birşeyler yoktu.

Hasan da on para bile bulamadığını söyledi.

Bir hafta sonra Hasan Salim Dayıya üç aylık borcunu ödedi ve ertesi hafta tahsilne devam etmek üzere Avrupa - ya hareket etti.

BU AKŞAM FREDERIC MARCH ve MELEK'te CAROLE LOMBARD

tarafından nefis bir surette yaratılan Renkli ve Fransızca sözlü

YALANCILAR ŞAHI

Emsalsiz derecede güllüğ sah nelerle dolu harikulâde eğlenceli bir şaheserdir.

Numaralı koltukların erkenden alınması rica olunur.

Telefon: 40863

Bu Akşam SÜMER Sinemasında

Heyecanlı halihazır safahatını tasvir eden, tarihi günleri hatırlatan, seferberlik... Sanki altına çağırılan gençler... ve sair canlı, hare - ketli ve kuvvetli bir mevzuata malik orijinal bir film.

HUDUTLAR TEHLİKEDE...

(SİLÂH BAŞINA)

Şaheserin ilk irasidir. Baş Rollerde: MIREILLE BALIN - ERICH von STROHEIM - ROGER DUCHESNE

İlâveten: Ekler Jurnal dünya haberleri

BEŞ HASTA VAR

No: 95

Yazan: Etem İzzet BENİCE

Akşam kahvaltısından sonra:

— Biraz çamlara çıkalım..

Dedim.

— Üşümez misin?..

— Hayır..

— Bana biraz soğuk gibi geliyor..

— Sahi üşümem. Hem, artık bahara giriyo -

ruz. Havaya baksana ne kadar ılık.. Güneşli..

— Güneş amma.. Serin!

— Vallahı değil.. Ben bu havaya bayılırım..

— Sen bilirsin!

— Kâfir, soğuktan değil. Çapkınlıktan. Doy - mıyan, dinmiyen bir ihtirası var. Bir akşam büt - ün vücudumu lokma lokma edecek ve.. Çiğneme - den yutacak!

Ah, çapkın.. nnnnnn..

Sahiden sıcak. İlk, hafif bir akşam güneş i - var. Kendimize yuva gibi bir köşe bulduk. Sanki, bu çam dalları bizim için birbirine sarmış dolaş - olmuştuk ve bizim için gizli bir aşk ve şehvet yu - vası hazırlamışlardı! Her yeri görüyorduk, hiç bir Verden görülüyordu.

— Ne mükemmel yer. Nusret!

Dedim.

— Mükemmel değil, ekmel. Harikulâde..

Dedi, hemen perdesüsünü çıkardı, yere serdi:

— Otur canım...

Güldüm:

— Üşümez misiniz?..

Güllüş ve sözümdeki iğneleri anladı. O da gül - dü, o da gözlerimin içine baktı:

— Üşümem yavrucuğum.. Hakkin varmış.

Sıcak!

Ve.. İlâve etti:

— Hele senin yanında. Senin kollarının ara -

sında iken...

Gurup çok hazin, içli ve.. Eşsizdi.

Nusret uzandı ve.. Dizime başını koydu.

— Ne oluyorsun, kalksana?

Dedim. Cevap vermedi. Derinden nefes alı - yordu. Gözlerini yumdu, sadece bir inilti çıkardı:

— Oohhhhh...

Hafif bir rüzgâr vardı. Saçları dalgalanıyor -

du. Okşadım, okşadım:

— Yaramaz çocuğu..

Ben de daldım. Güneşin çekildiği her noktaya,

karanlık hücum ediyor ve hava esmerleşiyordu.

Arkamı karanlığa verdim ve minarelerin arasın -

dan bir ateş ve renk seli gibi boğanıp Ayasofya -

nın kubbelerini kendi rengine boğan güneşe uzun,

uzun baktım..

(Devamı var)

Molotof Estonya'nın Moskova elçisile mühim bir görüşme yaptı

(Birinci sahifeden devam) ler aldığını kaydeden kısmı tebarüz et - tirilmekte ve bunun Baltık sularında Sovyetler Birliğinin bir kontrol tesis etmek istediği manasını tammunun et - tiği ilâve olmaktadır.

Paris 20 (Radyo)— Amsterdamda çıkan Telgraf gazetesi yazarı: Mevsuk bir kaynaktan aldığımız haberlere gö - re, Estonya, Letonya, Litvanya ile Kurland işgal için bazı hazırlıklar ya - pılmaktadır.

Almanların Kurland işgal etmele - rinin pek yakın olduğu zannedilmek - tedir. Hitler nutkunda da şark hudut - larından bahsetmemiştir.

Molotof Estonya'nın Moskova elçisile görüşü

Moskova 20 (A.A.) — Havas: İyi haber alan bir membadan bildirildiğine göre Molotof, dün Estonyanın Moskova sefirini ka - bul ederek Estonyanın bir Leh tah - telbahirini himaye ettiğini ve bu geminin evvelce tevkif edilmiş iken sonradan kaçmasına göz yum - duğunu söylemiştir.

Sefir Estonyanın bitaraflığını muhafaza ettiğine dair teminat vermiştir.

Diğer cihetten Moskovannın dip - lomatik mahfillerinde bir memle - kete pasaportla girmiş olan bir a - damın aynı pasaportla bu mem - leketi terkettiği tabii olduğu ka - naatı hakimdir. Bu itibarla aynı mahfillerde bu şeklin, Sovyet hü - kûmetinin Polonyanın ortadan kalkmış olduğuna beyan etmesine rağmen, Polonya sefareti erkân ve

memurları hakkında da tatbik e - dileceği ümid edilmektedir. Polonya sefareti heyetinin bugün Romanyaya gideceği öğrenilmiş - tir.

Öğrenildiğine göre Sovyet ma - kamları Polonya sefareti heyetinin kordiplomatliğini müstefit ol - duğu mutad masuniyeti kaldırdığı için heyet bileti tedarik etmek ve belki de gümrük kolaylıklarından istifade edemeden seyahat etmek mecburiyetinde kalacaktır.

Letonya limanlarına cenebi tahtelbahri girmemiş

Riga 20 (A.A.) — Almanya ile Polonya arasında harp başladığın - danberi hiçbir cenebi tahtelbahi - rinin bir Letonya limanına veya Letonyanın kara sularına girme - diğini bildirmeğe «Leta» ajansı mezundur.

Letonya, bitaraflığını ilân etti - ği zaman sahil müdafaası teşkilâtı takviye edilmiş olduğundan Le - tonya hükûmetinin haberi olmadan bir cenebi harp gemisinin veya tahtelbahirinin Letonyanın kara sularına girmesine imkân yoktur.

Bükreş 20 (Radyo) — Rigadan alınan haberlere göre Sovyet Rus - ya donanması Riga limanı açık - larına gelmiştir.

ZAYÎ

Tıp fakültesinden aldığını hüviyet verakımı kaybettim. Yeniden alaca - ğımdan eskinin hükmü yoktur.

Tıp fakültesi Sınıf V. No. 1924 Murat Kelleci

İki Polonya tayyaresi Rusçuğa indi

Roma 20 (Radyo) — İki Polonya tayyaresi Bulgaristanda Rusçuk kasabasına inmiştir.

Varşova hâlâ mukavemete devam ediyor

Paris 20 (Radyo)— Buraya gelen haberlere göre, Varşovannın mukave - meti hâlâ devam etmektedir. Şehir bir mahallesini teşkil eden Prahannı cenup kısmında düşman akımları bü - yük zayıat verdirilerek durdurulmuş - tur.

Almanlar Varşovayı geceli gündüzlü bombardımana devam etmektedirler. Sen jan kilisesi içinde ayın yapılrken bombalanmış ve kilise bütün kıymetli eserlerle birlikte harap olmuştur.

Bugün SAKARYA Sinemasında

ATEŞ ÇEMBERİ

NANCY CAROLL - HENRY FONDA tarafından fransızca sözlü film

RADYO MUHAREBELERİ

SIMONE SIMON Fransızca sözlü bir komedi

LÂLE

Yarın akşam bütün dünyayı hayran eden büyük filimlerinden bi - rine başlayıyor.

Ağızlardan düşmeyen iki kelime

MAJINO VE SIGFRİD

Majino hattını geçmek için bir milyon, Sigfrid'i geçmek için yarım milyon asker feda etmek lâzım geliyormuş. İki taraftan biri bu fedakârlığı göze alacak mı?

Fransızların garp hududlarını müdafaa için yaptıkları Majino hattı dünyanı nen müstahkem bir müdafaa hattıdır. Üç senece yapılmış ve milyarlarca frank sarfedilmiştir.

Fransanın Belçika hududundan ta İsviçre hududuna kadar uzanan bu hat yedi kat ve 106 metro derinlikten, adeta bir maden kuyusu gibidir. Hakiki bir kıslardan farkı yoktur. Zabitlerin ve askerlerin yatacak ve oturacak yerleri, hastaneleri, eczaneleri, iase ambarları mühimmat depoları vardır. Altıncı katta elektrikle işliyen trenlerle hattın bir başından öbür başına gidilir, gelinir. Katlar, birbirlerine asansörlerle bağlanmıştır. Ayrıca merdivenler de vardır. Mühimmat, asansörlerle çıkarılır. Majino hattının üstündeki çelik kulelere büyük toplar, mitralyözler

yerleştirilmiştir. Piyade ateşi için de mazgallar açılmıştır. Çelik kaleler döner ve her tarafa ateş eder.

Almanların Majino hattı karşısında yaptıkları Sigfrid iki katlı birtir. Acele yapıldığı için Majino kadar muhkem değildir. Fakat bu hat düz değildir. Hattı münkesir şeklindedir. Ve gerisinde ikinci bir hat daha yapılmıştır. Rivayete göre Almanlar bu iki hattı kâfi görmemişler, üçüncü bir hat inşasına başlamışlardır.

Binaenaleyh garp cephesinde gerek Fransızların ve gerek Almanların bu hatları yarabilimleri imkânı değilse de, büyük kuvvetler feda etmelerine bağlıdır.

Bir müthassis, «Mazino'yu geçmek için bir milyon, Sigfrid'i zapt için de 500 bin asker feda etmek lâzımdır» diyor. Acaba Fransız ve Alman başkumandanları bu feda-

Lehistanın tarihi şatoları

Pisecin şatosunun macerasını dinleyiniz

Almanyanın eski imparatoru bugün seksen yaşını geçkindir. Kayser malûm olduğu üzere 918 mağlûbiyeti üzerine Felemenge gitmiş, orada oturuyor. Geçen gün Hitler bir mektub yollamış, Almanyayı 918 felâketinden daha büyük olacak âkıbete sürüklediğini ona ihtar etmiştir. Kayserin bahsi yine bu suretle dünya matbuatında tazelennmiş oldu. Yeni gelen İngiliz gazetelelerinden biri de ona aid eski bir hatıra'yı canlandırıyor:

Lehistan'da yukarı Silizyada bugün Leh ordusu karargâhı umumiisi olan Pisecin şatosu diye meşhur bir şato vardır. Bu şatoya umumi harb esnasında 915 de Kayser de kendi karargâhını yerleştirmişti. Almanlar bu şatoya Pies diyorlarmış. Şatonun sahibi aslı İngiliz olan bir Prensesdir. 916 haziranında Kayser bu şatoda bir çok devlet adamlarını kabul etti gibi o zaman veliahd olan şimdiki Bulgar Kralı Boris de oraya çağırılmıştır. 917 senesi şubatında ise Kayser şatoyu bir denbire bırakmış, sahibi Prensesse harekâtli bir teşekkül mektubu göndermiş, ayrılmıştır. İmparatorun böyle birdenbire oradan ayrılmış Rusyada ihtilâlin çıkması ve Çar Nikolayın tahdından indirilmesi üzerine olmuştur. 918 sonbaharında da Kayser tacını, tahtını, memleketini bırakmış, gitmiş o zamandanberi ise Lehistan'daki meşhur şato türlü değişiklikler görmüştür. Şatonun sahibi İngiliz Prensi Hanri ölmüş, şato Prensesse kalmıştır. Fakat son senelerde bu şatonun o kadar çok vergisi biriktirmiş ki nihayet parça parça satılığa çıkarılmıştır.

Harben evvel Prens Hanri Avranın en zengin bir adamı imiş. Bir zamanlar Prens ile Prenses sofra başına oturdukları vakit kendilerine hizmet etmek üzere 30 hizmetçi beklermiş. Prensesin bir zamanlar şatoda yekândeği hamam ise Avrupada eşî bulunmayan bir yer imiş.

Prens Hanri öldüğü zaman veraset vergisi olarak mirasçılardan 1.000.000 İngiliz lirası alınmıştır.

Kayser yukarıda söylediği üzere Prensesse yazdığı mektubunda şatoda geçirmiş olduğu hayatın tatlı olduğunu anlatıyor. Yorgun olmasına rağmen burada güzel günler geçirdiğini söylüyor. Umumi harben sonra Lehistan verilen arazinin üzerinde bulunan şato ile onun ucu bucağı bulunmayan çiftliklerinin ve sairlerinin vergileri Lehistan hükûmetine veriliyordu. Bu yüzden Prens Hanrinin sağlığında her vakit ihtilâf çıkarılmış. Nihayet borçları biriktirmiş. Prens de öldükten sonra şato arazisinin birçok parçaları ve diğer binaları derhal haciz memurları tarafından satılığa çıkarılmış, satılmıştır.

Kitap Meraklısı Kraliçeler

Polonyanın ilk Kraliçelerinden Dombrova mukaddes ve mekteb kitaplarına çok meraklı idi. Kraliçe Stekinga ve Salome de dua kitaplarını bizzat kopye ederlerdi.

Kral Ladislavın karısı çok zeki, çok akıllı bir kadındı. Zengin bir kütüphanesi vardı. Kraliçe Hedvig yabancı memlekete adamlar gönderir, kıymetli kitapların kopyelerini alırdı. Çok okurdu. Musikiye de meraklı idi. 29 yaşında öldü. Polonyada okuma hevesini uyandıran, Polonyalıları ilme ve fenne teşvik eden bu kadındır. Bütün servetini, elmaslarını, robalarını Krakovi üniversitesine terketti.

KANZUK

SAÇ EKSİRİ

Komojen

Saçları besler, köklerini kuvvetlendirir, dökülmesini önler, kepeklerini giderir.

İngiliz Kanzuk Eczanesi

Beyoğlu - İstanbul

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

- I- İdaremizin Paşabahçe fabrikasının da mevcut «8932» adet 10 cl. lik ve «3269» adet cl. lik şişeler açık artırma usulüne satılacaktır.
- II- Muhammen bedeli «582,68» lira yüzde 15 teminatı «87,40» liradır.
- III- Artırma 2/X/939 pazartesi günü saat 16 da Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki alım - satım komisyonunda yapılacaktır.
- IV- Nümuneler her gün sözü geçen şubeden görülebilirler.
- V- İstekilerin artırma için tayin olunan gün ve saatte yüzde 15 teminat paraları ile birlikte mezkûr komisyona gelmeleri. «7361»

- I- Şartnamesi mucibince idaremizin Paşabahçe müskirat fabrikası için bir adet buhar kazanı pazarlıkta satın alınacaktır.
- II- Muhammen bedeli 4000 lira muvakkat teminatı 300 liradır.
- III Pazarlık 23/IX/939 Cumartesi günü saat 11 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.
- IV- Şartnameler her gün sözü geçen şubeden parasız alınabilir.
- V- İstekilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatte yüzde 7,5 güvenme paraları ile birlikte mezkûr komisyon a gelmeleri ilân olunur. «7457»

İstanbul Sıhhi Müesseseler Arttırma ve Eksiltme Komisyonundan:

Eksiltmeye konulan iş: Leyli tip talebe yurdu merkez ve 1 inci şube binasında yapılacak elektrik tesiatı işi.

Keşif bedeli... 3329 lira 94 kuruş.

Muvakkat teminat 250 lira.

Leyli tip talebe yurdu merkez ve 1 inci şube binasında yaptırılacak elektrik tesiatı işi açık eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 27/9/939 çarşamba günü saat 15.30 da Çağaloğlu'da sıhhat ve ictimai muavenet müdürlüğü binasında kurulu komisyonda yapılacaktır. Mukavele, eksiltme bayındırlık işleri kanunî ve fennî şartnameleri, keşif hulasası ve buna bağlı diğer evrak hergün komisyonda görülebilir.

İstekliler 1939 yılı ticaret odası vesikasıyla 2490 sayılı kanunda yazılı vesikalar ve bu işe yeter muvakkat teminat veya banka mektubu ile birlikte bu işe benzer 2000 liralık iş yaptığina dair eksiltme tarihinden 8 gün evvel İstanbul Vilâyetinden alınmış ehliyet vesikası ile birlikte belli gün ve saatte komisyona gelmeleri. (7159)

P. T. T. Umum Müdürlüğünden:

- 1 - İdare ihtiyacı için «70» adet Bisiklet açık eksiltmeye çıkarılmıştır.
- 2 - Muhammen bedel «4620» muvakkat teminat «346,5» lira olup eksiltmesi 16 Teşrinievvel 939 pazartesi günü saat «16» da Ankarada P. T. T. umum müdürlük binasındaki satın alma komisyonunda yapılacaktır.
- 3 - İstekliler muvakkat teminat makbuz veya banka teminat mektubuna kanunî vesikalarıyla hâmlen mezkûr gün ve saatte o komisyona müracaat edeceklerdir.
- 4 - Şartnameler Ankarada P. T. T. Levazım İstanbulda P. T. T. Levazım ayniyat şubesi müdürlüklerinden bedelsiz olarak verilecektir. «4109» «6718».

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme U. idaresi ilânları

Muhammen bedeli 15000 lira olan 30.000 metre mikabı oksijen 28/9/1939 perşembe günü saat 15 de kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (1125) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14 de kâdar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada malzeme dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk Şefliğinden dağıtılacaktır. (7226)

İstanbul Belediyesi İlânları

Silivride yaptırılmakta olan dispanser binasının ilâve inşaatı 2490 numaralı kanun 46 ncı maddesinin B fıkrasına göre pazarlığa konulmuştur.

İhale 21/9/939 Pazartesi günü saat 14 de Daimi Encümeninde yapılacaktır. Muhammen bedeli 593 lira 48 kuruş ve kat'i teminat 89 lira 3 kuruştur.

Şartname Zabıt ve Muamelât müdürlüğü kaleminde görülebilir. Taliplerin buna benzer en az beş yüz liralık iş yaptıklarına dair Nafia Müdürlüğünden alacakları vesika ve kat'i teminat makbuz veya mektupları ile ihale günü muayyen saatte Daimi Encümeninde bulunmaları. (7414)

Emniyet Sandığı Müdürlüğünden: Teminat açığından borcu olanların Nazarı Dikkatine

Sandığımız teminat gösterilmiş mekûl ve gayri mekûl malların satış bedellerinin borca yetmemesinden dolayı 31/3/938 tarihine kadar teminatı satmış Sandık alacaklarını 30/6/939 tarihine kadar tediyesi halinde borçlulara bazı hususî teminat ve müsaadât ıcrasına âmir olan Sonduk usulü mücbir esbab altında bu kolaylıklardan istifade edemeyen borçlular hakkında 31/12/939 tarihine kadar temdit olunmuştur. Keyfiyet ilân olunur. (7259)

İstanbul Birinci İcra Memurluğundan:

Gemlikte Abdullaha borçlu İstanbul Galatada Karaköy Palas 14 numarada Neres Noradonkanyan mahcuz bulunan kıymet ve evsafı zabıt varakasında yazılı iki yazı makinesi, bir duvar saati, bir terazi, bir yazı masası, bir cemekehlâp, bir masa, üç marukent koltuk ve kanepeler, bir duvar saati, altı adet sandalye, bir yazı masası bir adet kasa 22/9/939 tarihine rasliyan Cuma günü saat 12 den 16 ya kadar Karaköy Palasta satılacaktır. Verilecek bedeller muhammen kıymetlerinin yüzde 75 ini bulduğu takdirde alıcılarına ihale edilecek, aksi halde satış tehir edilerek 25/9/939 tarihine rasliyan pazartesi günü aynı saatte yapılacak olan ikinci arttırmada en fazla bedelle alıcılarına satılacağından taliplerin satış günlerinde mezkûr mahalde hazır bulunmaları ilân olunur. (939/276)

Kısıklıda Umranıye köyü Paşadayı sokak 80 numarada Behice Yetimoğlu.

Üsküdar Sıhhi İkinci Hukuk Hâkimliğinden:

Müddei, kocanız Ahmed Yetimoğlu tarafından aleyhinize ikame olunan sulh teşebbüsü davasının cari muhakemesinde ikametgâhınız terketmiş olduğunuz ve yeni ikametgâhınızın da mekûl bulunduğunuz mübaşirin mesruhatından anlaşılmış olmakla mahkeme size 15 gün müddetle ilân tebligat ıcrasına ve muhakemenin de 11/10/939 saat 14 de talikine karar verilmiş olduğu ve aynı gün ve saatte mahkemede hazır bulunmanız lâzım geldiği ilân eden tebliğ olunur. (939/291)

KURTULUŞ

Biçki ve dikiş dershanesi

Müdiresi: Bayan Papazyan
Haftanın 4 gününü kadımlara günde üçer saat Fransız usulü ile biçki ve dikiş dersi tedris edilir ve 4 ayda marifet musaddak diploma verir. Feriköy Tepeüstü 116 No. Papazyan Apartman.

Çatalca Hukuk Hâkimliğinden:

Hadımköyünden Hasan kızı Kâmilinin aynı köyden İzzet Gümüş oğlu aleyhine ikame eylediği ihtar davasının yapılmakta olan muhakemesinde ikametgâhının mekûl bulunması hassele davetiyenin gazete ile ilân edilmiş olduğundan gıyabında şahit istima kılınığundan bahisle beş gün zarfında gıyap kararı yazılması ve müddealeylehin de beş gün zarfında itiraz etmesi ve usulün 141 inci ve mütemakim maddeleri mucibince gazete ile ilân ve ilân müddetinin on gün olması ve bir suretinin mahkeme divanhanesine taliki ve muhakeme gününün 5/10/939 perşembe saat 14 de bırakıldığı ilân olunur. (939/157)

DAVET

İstanbul Belediyesi Memurları Yardımı Sandığından:

16/9/939 Cumartesi günü yapılan fevkalâde toplantıda ekseriyet olmuştur. 23/9/939 Cumartesi günü saat 12 de Sandığı dahil bütün üyelerin Belediyede yapılacak toplantıya gelmeleri rica olunur.

1357 Hicri	1355 Rumi	
Şaban	Eylül	
6	7	
1939, Ay 9, Gün 263, Hızır 138		
20 Eylül ÇARŞAMBA		
Vakitler	Vasatı sa. da.	Ezanı sa. da.
Güneş	5 45	11 34
Öğle	12 07	5 56
İkinci	15 35	9 24
Akşam	18 11	12 00
Yatsı	19 45	1 32
İmsak	4 05	9 53

Sahibi ve neşriyatı idare eden Baş muharriri

ETEM İZZET BENİCE

Son Telgraf Matbaası

Alman denizaltı gemileri

7 mayıs 1915 de Almanların «U 20» denizaltı gemisi Luzitany transatlantliğini torpiledi. Dünyanın bu en büyük yolcu gemisi 18 dakikada battı. Deniz sakindi. Geminin tahlisiye vesaiti ile bütün yolcuların kurtarılması kabildi. Fakat, müthiş bir panik oldu. Kadın, erkek ve çocuklar sandallara hücum ettiler. Bunların çoğu devrildi. «Luzitany» yolcularının 1,198 i boğuldu.

«U 20», 13 mayısta Vilshafen'deki üssüne döndüğü zaman A - miral Pohl, derhal gemiye gitti ve kumandanı Şviegri tebrik etti, göğsüne demir salıp nişanını taktı.

Prağa dağıtılan bir beyanname

Çeklerin Rayihş idaresine karşı hissiyatını göstermek için geçenlerde Prağa dağıtılan şu beyannameyi aynen naklediyoruz:

1 - Sekiz milyonluk bir nüfus ve eski bir tarihi olan bir milletin serbest yaşamak hakkı olduğuna inan.

2 - İnan ki ilâhi bir adalet vardır. Ve bu milletin uzun müddet zulûm altında yaşamasına müsaade etmeyecektir.

3 - Gazetelerin yazdıklarına Çek radyolarının neşriyatına inanma. Zira, tahrir heyetleri, Almanların nezareti altında bulunuyor. Onların dikte ettikleri şeyleri yazıyor.

4 - Bin sene Alman İmparatorluğu idaresinde yaşadığımızı inanma.

5 - Büyüklerimiz Almanlarla hemfikir olarak çalıştıklarını inanma. Böyle görünmekte mazurdurlar. Aksi halde vazifelerine nihayet verilecektir.

6 - Bütün dünyanın bizi terketmesine inanma...

7 - Yalnız çekçe konuş ve hakiki bir Çek gibi düşün...

8 - Almanların yaptıkları tezahürata, nümayişlere iştirak etme.

9 - Almanlara karşı, yabancı bir memlekette olduklarını hissettirecek surette muamele et.

10 - Alman ordularının, Çek milletinin sayı ile vücutta getirilen 40 milyarlık millî serveti gasbettğini unutma! Ciddi ve kuvvetli ol, hakikatleri muhafaza et. Yalnız Çek dükkânlarından alışveriş yap. Nihai zafer bizim olacaktır.

Roya Piyerin Odası

Fransa ihtilâlinin en maruf simalarından biri olan Rabespiyerin, Parisde ikamet ettiği ev geçenlerde yıkılmıştır.

Robespiyerin odasında bulunan hususî eşyalar müzeye kaldırılmıştır.

No. 91

Yazan: M. SAMİ KARAYEL

İstanbul muhasara eden asıl muharib Türk ordusu yüz elli binden fazla değildi

Fakat; neticede İstanbulun fethi, Türklerle nasip oldu. Çünkü; Türkler, âlemi islâmın en medeni ve müterakki bir milleti olmakla beraber yine en cengâver bir kavmi idi.

Garp müverrihleri, İstanbul muhasarasında Türklerin üç yüz bin, dört yüz bin kişi kullandıklarını yazıyorlar.

Halbuki, bu asılsız olamamakta beraber hakiki asker kuvveti değildi. Türk muhasara ve hücum ordusile İstanbul üzerine gelmiş olan mollalar, imamlar, dervişler, orduya mal satmak için gelmiş esnaflardan, hizmetkârlardan mürekkep cesim bir kalabalık idi.

Bunların hepsi muharib olmyan eşyası. Asıl muharib olan kuvvet yüz elli bin kişi bulunuyordu.

Bu, yüz elli bin kişilik mümtaz kuvvetin yalnız on beş bin kişisi yenicileri, yüz bini Anadolu türkü, otuz beş bini de Sırp, Hırvat ve sair idi.

Hazreti Fatih, mart ayında 1453. Büyük imparatorluğunun her tarafına ve en uzak yerlerine, harp münadileri, dinî misyonerler izam eylemişti (1).

(1) Bugün Avrupailerin ve Amerikalıların orada burada kullandıkları misyonerler gibi.

vata birer semt vererek iskân işlerine kermi vermişti. Çok geçmeden Kosta-taniye «İslambolu» olmuştur.

Mesela Mollagürani, Mollafenari, Karaman, Emirbuhari, Çarşamba, Ak-saray, Üsküplü, Cibali (Cebali) gibi ilâh... semtler, bu âlimler ve beyler tarafından derhal binlerce kişi olarak tavattın edip iskân edilmişlerdi.

Ve... bugün dahi, İstanbul semtleri bu tarihi namlar taşıyor.

Görülüyor ki; Hazreti Fatih, İstanbulla hücum etmeden evvel birçok şeyleri esas itibarile düşünmüş ve istikbali görerek tesbit etmiş bulunuyordu.

Padışah; yalnız top ve kale yapmıyordu. Aynı zamanda da Türk milletinin istikbalde alacağı vaziyeti de düşünüyordu.

Padışahın, Vilâyetlere gönderdiği münâdi ve misyonerlerin yaptığı tahrikât neticesinde oradan İstanbul muhasarasına yarım milyon yakın ahaliyi surlar önüne dökmüştü. Asıl muharib Türk ordusunun gerisi ve etrafı bir alay dervişler, mollalar, miğribler ve sair halk kütlesiyle dolu idi.

Hazreti Fatih, Edirne ordugâhında, fevkalâde bir faaliyet irad ediyordu. Uyku nedir bilmiyordu. Bütün gece -leri, çalsma ile, Bizansın plânını tetkik -ile, bu beldenin bihakkin müdafaa-sının bidenler ile yaptığı münakaşalarla geçiriyordu.

Fatihin; bu faaliyetleri imparator Kostantine ve Bizans ahalişine deşet veriyordu. Bilhassa mühendislerin dök-tükleri müthiş toplar hakkındaki sayılar İstanbulda zihinleri altüst ediyordu.

(Devamı var)

Yirminci Asrın Robensonları

Yazan: MAYNE - REİD

ÇOCUK ROMANI No. 27

Türkçesi: SİS

— Damlaya damlaya göl olur dedi. Bu yüz taneden bir tarla buğday çıkarırız. Görüyorsunuz ya çocuklar, gölün ortasında her şey bulduk. Biraz sabredersek, daha fazlasını bulacağız.

Lüiza el çırptı

— Tabii, u yapınca tatlı börek yiyeceğiz.

Hanri güldü:

— Kahveyi aklımıza getirmiyecëiz. Bayan Rolf gülümsedi:

— Kahve de içeceksiniz, çünkü var.

Çocuklar atıldı:

— Yoksa arabada bir çuval da kahve mi buldunuz?

— Hayır, burada yetişen bir nebat var ki.

— Kahve ağacı mı?

— Hayır değil amma, burada yetişen ağacın taneleri de tipki kahveye benziyor. İşte size bir örneği.

Bu sıcak diyarlarda yetişen kahve cinsi bir ağacın yemisişleri idi. Bayan Rolf dikiz kutusuna saklamıştı.

Hanri çok memnundu:

— Şimdi bu yemisişleri toplayıp kuruttuktan sonra kahvemiz de olacak. Altı ay sonra da ekmeğe kavuşacağız. Gücü de o zamana

kadar fırın yapar.

Bay Rolf:

— Size bir müjde daha var dedi. Buğdayımız oluncuya kadar ekmeğin yerini tutacak bir nebat da keşfetti.

Hanri atıldı:

— Ekmeğin ağacı mı? Adım duy-muştum amma hiç görmemiştim.

— Ekmeğin ağacı demek doğru olur. Yeriler bu ağaçtan istifade ederler. Çam nevinde bir ağaçtır.

Frank pek şaşı:

— Yemiş yerine ekmeğin mi veriyor?

— Evet. Yani yemişleri ekmeğin gibi yeniyor.

— Anlaşıldı, çam kozalaklarını ekmeğin diye yiyeceğiz.

— Evet. O kozalakları toplayacağız, ateşe tutacağız. Açılacak ve içinden ekmeğin çıkacak.

Frank yüzünü eksitti:

— Virjina da bir kere tatmış - tım, acıydı.

— Sen adı çam kozalağı tatmış-sın. Halbuki buradaki çamlar ekmeğin camdır. Kozalakların içi içi acı değildir. Bu ağacın adını verile-pinir koymuşlar.. Nebatatta adı pinus monofillus'dur.

— Peki buralarda var mı?.. Ne-

rede gördünüz?

— Dağda var. Buraya gelirken gördüm. Gücü bir araba yapım, atı koşar ve oraya kadar gideriz.

Bu projeyi alkışladılar. Yüksek tepeleri karlı dağa çıkmak istiyorlardı.

Araba üç günde yapıldı. Çünkü esaslı kısımları mevcuttu.

Güneş doğar doğmaz yola çıktılar. Yükseldikçe tepelere yaklaşıyorlar, yaklaştıkça, karlı tepeler güneşin ziyası altında kırmızı görünüyor.

Hanri ile Frank bunun sebebini sordular.

Rolf anlattı:

— İnsan yükseldikçe hava azalır ve soğur. Muayyen bir yükseklikten sonra ne hayvan yaşıyabilir ne insan. Üç bin metreye kadar yükselenler bunu tecrübe etmişlerdir. Üç bin metreden sonra insan donarak ölüyor.

Frank sordu:

— Bütün kış bu dağın tepesinde kar olduğuna göre çok yüksek bir dağ demek?

— Acaba?

— Her halde öyle olacak. Yurkarısı soğuk olduğundan kar erimiyor diyorsunuz.

(Devamı var)